

Vlaams
Parlement

vergadering **C175 – ECO26**
zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch
Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid,
Werk en Sociale Economie

van 3 april 2014

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de optimalisatie van gesco's binnen lokale besturen - 1109 (2013-2014)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de concurrentiepositie van de beschutte werkplaats - 1107 (2013-2014)	4
Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de individuele beroepsopleiding (IBO) - 1144 (2013-2014)	6
Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de RVA-cijfers met betrekking tot de activering van langdurig werklozen - 1163 (2013-2014)	8

■

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de optimalisatie van gesco's binnen lokale besturen - 1109 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, minister, collega's, we weten allemaal dat de lokale besturen het financieel niet gemakkelijk hebben. We hebben de voorbije maanden gezien dat heel wat van die lokale besturen inspanningen leveren om een aantal zaken recht te zetten. Ze proberen het met minder middelen te doen. Ze proberen te komen tot meer integratie. Zo wordt de samenwerking tussen gemeente en OCMW en tussen gemeenten onderling opgedreven.

Een efficiëntere overheid leidt meestal ook tot minder personeelsleden. Men probeert de productiviteit te verhogen en de dienstverlening te behouden, maar dan met minder mensen. Heel wat gemeenten springen daar creatief mee om, via de integratie van gemeente en OCMW en de samenwerking met andere gemeenten.

Ik probeer het op te volgen vanuit het veld. Ik hoor dat een aantal zaken het best zouden worden geactualiseerd. Zo is er de sociale Maribel – maar dat is nu nog geen Vlaamse bevoegdheid – waar lokale besturen worden gesubsidieerd wanneer men een aantal mensen in dienst houdt of een aantal drempels bewaart.

Er is ook het systeem van de gesubsidieerde contractuelen (gesco). Dat gaat ondertussen al een paar decennia mee. Daarbij is de subsidiëring eerder een extra subsidiëring van de lokale besturen en minder een instrument dat werkgelegenheid creëert. In die contingentenovereenkomst zijn ook een aantal voorwaarden opgenomen, bijvoorbeeld dat men minstens 90 procent van het totale tewerkstellingsvolume van 2002 moet handhaven en dat 90 procent van het eigen personeel moet worden gehandhaafd. Dan zijn er nog een aantal ratio's vastgelegd tussen het eigen personeel ten aanzien van het globale personeel: voor gemeenten is dat 60 procent en OCMW's 50 procent.

Vanuit het veld hoor ik dat bepaalde gemeenten stilaan tegen die grenzen botsen. Enerzijds moedigen wij lokale – en andere – overheden ertoe aan om via personeelsoptimalisaties tot efficiëntiewinsten en een zuiniger bestuur te komen. Maar op bepaalde vlakken belonen we de lokale besturen daar niet voor. We remmen hen af in die optimalisatieoefening omdat ze stoten op bepaalde grenzen in overeenkomsten van sociale Maribel en gesco.

Minister, we zijn aan het einde van deze legislatuur. Ik vond het echter toch interessant om dit nu al eens te signaleren. Hoe staat u tegenover deze problematiek? Kunt u die redenering volgen en zo nodig de voorwaarden in de toekomst herzien?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Van den Heuvel, net zoals bij andere tewerkstellingsprogramma's werden er criteria gesteld ten aanzien van de lokale besturen, om te vermijden dat reguliere tewerkstelling verdrongen zou worden door gesubsidieerde tewerkstelling.

De Vlaamse vereisten houden rekening met de verhouding tussen eigen personeel van een lokaal bestuur en de gesco-statuten. Bij een efficiëntieoefening – uit eigen ervaring weet ik dat die bijna overal moeten gebeuren – van een lokaal bestuur kan het niet de bedoeling zijn volledig te besparen op eigen personeel en enkel nog gesco-statuten over te houden. Zoals zo vaak zeg ik het wat zwart-wit, maar u begrijpt mijn redenering vast wel. Als je moet besparen, kun je niet zeggen dat je dat op het eigen personeel doet en niet op het gesco-personeel, omdat dat toch elders wordt betaald.

Bij het afsluiten van de conventies tussen het Vlaamse Subsidieagentschap en de lokale besturen werden er effectief afspraken gemaakt met betrekking tot het aantal plaatsen en de verhoudingen tussen het eigen en het gesubsidieerd personeel.

Een lokaal bestuur moet al drie opeenvolgende jaren afwijken van de vereiste criteria alvorens er een sanctie wordt toegepast. De sanctie bestaat er niet in dat dat gesco-personeelslid wegvalt, maar wel dat de premie vermindert. De premie vermindert dan van 10.907,32 euro per voltijdsequivalent (vte) naar 5701,55 euro per vte. Het aantal plaatsen blijft wel behouden.

Ik heb nog geen signaal ontvangen van het Vlaamse Subsidieagentschap dat een lokaal bestuur niet meer zou voldoen aan de criteria. Dat heeft zich de afgelopen vijf jaar geen enkele keer voorgedaan. In de toekomst moeten of kunnen er naar aanleiding van de zesde staatshervorming wellicht inhoudelijke beslissingen worden genomen. U hebt het zelf gehad over de sociale Maribel, maar zulke beslissingen zullen ook moeten worden genomen rond het doelgroepenbeleid.

Het groenboek heeft een aantal voorstellen geformuleerd. Bij de start van een volgende Vlaamse Regering moeten we bekijken wat er in dat verband in de toekomst kan of moet gebeuren.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Minister, ik denk inderdaad dat het belangrijk is om dat de volgende maanden en wellicht na 25 mei globaler aan te pakken. Het kan absoluut niet dat via de subsidiëring, gesco's of sociale Maribel, lokale besturen worden afgeremd in hun efficiëntieoefeningen of personeelsoptimalisaties. Men maakt de afweging en merkt dat men bij bepaalde maatregelen bepaalde subsidies van de Vlaamse overheid verliest. De budgettaire winst die men maakt, is dan te verwaarlozen. Alles blijft eigenlijk bij het oude. Dan zijn we slecht bezig. Die subsidieregelingen zijn dan eerder contraproductief dan stimulerend. Ik pleit ervoor om dat te bekijken, zodat we op die manier geen subsidieaval organiseren die optimalisaties in de weg staat.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de concurrentiepositie van de beschutte werkplaats - 1107 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Voorzitter, minister, collega's, in België geeft de Regie van de Gevangenisarbeid aan een kleine 2000 gevangenen de mogelijkheid om te werken tijdens hun gevangenschap. De beschutte werkplaatsen bieden werk aan meer dan 25.000 personen met een handicap. Voor beide groepen vormt deze arbeid een eerste stap in de richting van integratie en/of herinschakeling in de samenleving.

Maar de twee sectoren komen geregeld in concurrentie met elkaar, vooral op de markt van de eenvoudige handenarbeid. In 2011 engageerden beide partijen zich tot transparantie en informatievervalschaafing over de markten die waren ingenomen. Toen werd gesteld dat in geval van een vermoeden van concurrentie, de samenwerking zelfs zo ver kon gaan dat de prijzen zouden worden aangepast. Meer nog, de overeenkomst zou nog maar een eerste stap zijn in de richting van een duurzame samenwerking. De bedoeling was dat de sectoren een gemeenschappelijke commerciële politiek uitwerkten om een correctere prijs te krijgen voor de producten die in beschutte werkplaatsen en gevangnissen gemaakt worden.

Begin maart 2014 luidt de Vlaamse Federatie van Beschutte Werkplaatsen (VLAB) echter de alarmbel. De federatie laakt de oneerlijke concurrentie met de gevangenen. De loonkosten in beschutte werkplaatsen liggen, ondanks subsidiëring, opmerkelijk hoger dan in gevangenen, waardoor die laatste een scherpere prijzenpolitiek kunnen voeren. Daardoor verliezen de beschutte werkplaatsen volgens de VLAB opdrachten. De VLAB vraagt dan ook dat de gevangenen met marktconforme prijzen zouden werken.

Minister, vandaar mijn vragen. Deelt u de bezorgdheid van de VLAB omtrent de oneerlijke concurrentie van de gevangenen? Hebt u hieromtrent contact opgenomen met uw bevoegde federale collega? Indien niet, bent u van plan dit te doen?

In hoeverre wordt de in 2011 gesloten samenwerkingsovereenkomst nog gehonoreerd? Wordt in het licht van deze overeenkomst een overleg gepland tussen de verschillende actoren, namelijk tussen de Regie van de Gevangenisarbeid en de beschutte werkplaatsen?

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Voorzitter, minister, ik wil me aansluiten bij de vragen van mevrouw Fournier. Het maakt voor mij een beetje de cirkel rond: toen ik de eerste keer contact had met de sociale economie en de beschutte werkplaatsen om kennis te maken, kwam dit mij ook ter ore. We moeten steeds een beetje dansen op een slappe koord. De reguliere economie stelt ook dat er concurrentie is. Ik wil me gewoon aansluiten. Het zijn goede vragen. Ik ben benieuwd naar het antwoord.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, dames en heren, de situatie is natuurlijk niet nieuw, de VLAB heeft die al eerder aangeklaagd. Natuurlijk wordt niet de werking zelf van het gevangeniswezen in vraag gesteld. Het is belangrijk dat gedetineerden met het oog op hun re-integratie in de maatschappij in de gevangenis kunnen werken. Wel stelt men de vraag of de producten die worden gemaakt, mogen worden verkocht aan prijzen die niet marktconform zijn.

Ik kan me aansluiten bij die bezorgdheid. Ook al worden zaken goedkoper geproduceerd omdat de gevangenen er minder voor ontvangen dan bijvoorbeeld iemand die in een beschutte werkplaats werkt en loon ontvangt, toch moeten ze tegen marktconforme prijzen op de markt worden aangeboden. Zo kunnen beiden op een correcte manier de markt betreden. Ik deel niet de mening dat gedetineerden dit werk beter niet zouden doen omdat ze een concurrent kunnen zijn. Het is wat mij betreft dit vooral een kwestie van prijszetting.

Ik heb deze bezorgdheid in 2011 overgemaakt aan het federale kabinet van Justitie. Op dat moment was de heer De Clerck bevoegd minister. Ik hoopte dat de federale overheid daar eens over zou nadenken. Ik heb natuurlijk geen enkele impact op de wijze waarop het gevangeniswezen ermee omgaat.

Trouwens, het samenwerkingsakkoord dat in 2011 werd gesloten, is er een tussen de federaties van beschutte werkplaatsen en de Regie van het Gevangeniswezen. Vlaanderen is daar niet bij betrokken. Het is een samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de beschutte werkplaatsen. Het zou gezond zijn indien beide partners opnieuw met elkaar aan tafel gaan zitten om op basis van concrete dossiers tot betere afspraken te komen. Dat is trouwens ook zo vooropgesteld in het samenwerkingsakkoord van 2011. Toen heeft men gezegd dat dit nog zou gebeuren, maar dat is bij mijn weten nog niet gebeurd. Wat dat betreft, doe ik zeker een oproep. En mocht u dat appreciëren, dan wil ik natuurlijk nu nog een brief sturen naar de federale overheid, maar we weten allemaal dat ook die einde legislatuur is. Een initiatief van dien aard kan pas worden genomen door een volgende meerderheid in het parlement.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Minister, vooreerst wil ik duidelijk maken dat ik het goed vind dat de gevangenen werken. Dat is heel belangrijk met het oog op hun toekomstige re-integratie. Dat was, voor alle duidelijkheid, zeker mijn punt niet.

Ik heb begrepen dat u aan de samenwerkingsovereenkomst feitelijk niets kunt doen, dat het uw bevoegdheid niet is. Ik zou het inderdaad op prijs stellen indien u nu nog een brief zou willen schrijven naar uw federale collega om te vragen om de samenwerkingsovereenkomst te herbekijken en om nog eens samen te zitten met de beschutte werkplaatsen. Wie weet, kunnen er nog bepaalde stappen worden gezet in de komende weken of maanden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

**Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de individuele beroepsopleiding (IBO)
- 1144 (2013-2014)**

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Voorzitter, minister, collega's, op 4 februari 2014 heb ik u een schriftelijke vraag gesteld over de cijfergegevens over de individuele beroepsopleiding (IBO). Daaruit blijkt dat van de 13.012 IBO's en de 300 curatieve IBO's (C-IBO's) die werden opgestart in 2013, er eind december 7719 IBO's beëindigd waren. Daarvan werden er 2353 ongunstig stopgezet. Dat is toch meer dan 30 procent van het totaal aantal stopzettingen.

Voor de C-IBO's lag dat percentage nog hoger. 73 van de 157 werd ongunstig stopgezet, dat is bijna de helft.

De doelstelling, 15.000 IBO's, is niet gehaald. Het is nochtans de bedoeling in 2014 tot 17.000 IBO's te stijgen. Ik neem aan dat het niet altijd lukt een streefcijfer te halen. Ik vind het echter een beetje verwonderlijk dat dit streefcijfer nog wordt opgetrokken en dat de minister in 2014 nog meer IBO's wil laten starten.

Dat de doelstelling niet wordt gehaald, is een probleem. Natuurlijk is ook het verontrustend aantal ongunstige stopzettingen belangrijk, vooral omdat vaak op initiatief van de werkgever als reden wordt opgegeven dat de cursist niet geschikt is.

Verder is er nog het probleem dat de VDAB de aanwervingsverplichting van de werkgever blijkbaar niet opvolgt. Er is een afwijking op de IBO's toegestaan. Indien dit in een sector de geplogenheid is, kan een IBO worden gevolgd door een contract van bepaalde duur en pas nadien door een contract van onbepaalde duur. Blijkbaar volgt de VDAB enkel het eerste contract van bepaalde duur op. Op die manier kan niet echt worden nagegaan of een IBO tot duurzame tewerkstelling leidt en aan de doelstelling tegemoetkomt.

Bovendien kunnen misbruiken van het systeem op die manier niet worden uitgesloten. Er is geen volledige controle. Werkgevers zouden bepaalde IBO's door contracten van bepaalde duur kunnen laten volgen en zouden die contracten vervolgens door nieuwe IBO's en nieuwe contracten van bepaalde duur kunnen laten volgen. Die controle bestaat niet.

Minister, hoe verklaart u de ongunstige stopzettingen? Is daar een verklaring voor? Betekent dit dat er te weinig begeleiding is of is het een kwestie van foutieve screening? Wordt soms met een verkeerd profiel een IBO aangevat? Een groot aantal, bijna de helft, wordt door de werkgevers niet als geschikt beschouwd. Hebt u al maatregelen genomen of overweegt u maatregelen om hier iets aan te doen?

Hoe komt het dat de VDAB dit niet verder opvolgt? Op welke manier kunnen we nagaan of een IBO tot duurzame tewerkstelling leidt? Over welke controlemogelijkheden beschikt de VDAB om eventuele misbruiken op te sporen?

Waarom wordt de doelstelling elk jaar verhoogd indien toch elk jaar wordt vastgesteld dat het beoogde aantal niet wordt gehaald?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, ik wil me kort bij de vraag om uitleg van de heer Laurys aansluiten. Ik heb al een schriftelijke vraag gesteld over de IBO-dag, een goed initiatief van de VDAB om alle mogelijke kmo's te bezoeken om de IBO als instrument te promoten. Misschien kan de VDAB hierdoor dit jaar de doelstelling wel halen. Als ik het goed heb begrepen, hebben iets meer dan 3000 werkgevers toen laten weten interesse te hebben om mensen door middel van een IBO aan te werven. Ik weet niet hoe de opvolging van die meer dan 3000 werkgevers verloopt. Zien we hier bijkomende IBO's uit voortvloeien?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, als we naar de ongunstige stopzettingen van de IBO's en dan vooral van de door de heer Laurys aangehaalde C-IBO's kijken, merken we dat heel wat factoren een rol spelen.

De eerste factor is dat werkgevers al zeer vroeg het leerpotentieel van kandidaten moeten inschatten. Uiteindelijk neemt een werkgever iemand aan die een IBO volgt en de job nog moet leren. Dat is de filosofie achter de IBO's. De competenties worden op voorhand niet altijd juist ingeschat. Dat is steeds een risico. Ik kan me inbeelden dat dit al eens kan mislopen.

Dit is natuurlijk ook de bedoeling van een IBO. Door middel van deze opleidingsmaatregel kunnen we, samen met een werkgever, kansen bieden aan werkzoekenden die zonder die kansen en zonder een eventuele voorafgaande opleiding die job niet zouden kunnen uitoefenen. Het kan dan gaan om technische competenties, maar ook om sleutelvaardigheden. Ook op dat vlak kan het mislopen.

Wat de begeleiding betreft, kan ik melden dat er tijdens een IBO voldoende opvolgingsmomenten zijn. Het verplichte opvolgingsplan wordt gebruikt om de vorderingen van de opleiding te toetsen. Indien na bijsturing blijkt dat de doelstellingen van de opleiding niet kunnen worden gehaald, is de stopzetting op dat ogenblik wellicht de enige mogelijkheid.

De opvolging door de VDAB beperkt zich op dossierniveau tot de opvolging van de tewerkstelling na de IBO, zoals contractueel is vastgelegd. De VDAB kijkt uiteraard na of na een IBO een contract volgt van bepaalde duur of onbepaalde duur, conform de hierover tevoren gemaakte afspraken.

Die controle moet misbruiken voorkomen. Een werkgever zou immers kunnen denken dat hij op die manier nooit meer iemand hoeft aan te werven. Hij zou kunnen proberen de ene IBO op de andere IBO te laten volgen. Bij elke nieuwe aanvraag voor een IBO wordt nagekeken hoe de vorige IBO's zijn verlopen. Indien de idee ontstaat dat er sprake van misbruik is, zal de nieuwe aanvraag worden geweigerd.

In het jaarlijks IBO-rapport wordt de totale tewerkstellingsimpact opgevolgd. De studiedienst verricht twee metingen voor alle IBO's. Die metingen vinden plaats zes maanden en twaalf maanden na het einde van de IBO.

Wat de volledig uitgevoerde IBO's betreft, blijkt 90 procent zes maanden na de IBO nog aan het werk. Na twaalf maanden is dat nog steeds 87 procent. Wat de voortijdig stopgezette IBO's betreft, inclusief de kandidaten die afhaken, blijkt dat zes maanden later 45 procent aan het werk is. Na twaalf maanden is dat 55 procent. Ik heb de indruk dat kandidaten, zelfs indien de IBO wordt stopgezet, tijdens de maanden van de IBO toch ervaring opdoen. Dit speelt blijkbaar een rol. Die resultaten zijn immers niet slecht.

De doelstelling 17.000 IBO's te realiseren, is tot stand gekomen in het licht van de alternatieven voor de jobkorting. Dat akkoord is in februari 2012 gesloten. Er is toen een groeipad voor 2012, 2013 en 2014 vastgelegd. Het streefdoel is in 2014 17.000 IBO's te laten volgen. Het afgesproken groeipad voor de IBO's is jaarlijks als doelstelling in het ondernemingsplan van de VDAB opgenomen.

Ik wil in dit verband drie bedenkingen formuleren. Ten eerste, we hebben ondertussen de regelgeving met betrekking tot de IBO vereenvoudigd.

Een andere bedenking is dat een IBO zou moeten eindigen in werkgelegenheid. In 2012 hadden we niet voorzien dat we in 2013 nog altijd in een crisis zouden zitten. In 2014 waren er de eerste zwaluwen maar werkgelegenheid reageert altijd wat later. In tijden van crisis zijn er minder vacatures. Wanneer het de bedoeling is dat een IBO uitmondt in werkgelegenheid, dan moet een IBO bestaande vacatures invullen.

Tot slot vind ik het goed, en de heer Bothuyne heeft daarop gewezen, dat behalve het aanpassen van de regelgeving en acties daarover, waaronder de IBO-dag voor kmo's, de VDAB blijvend initiatieven neemt zodat er een ruimere kennis bestaat over die invulling.

Het was een groot succes, vooral omdat er andere werkgevers zijn aangesproken dan deze die normaal gezien worden aangesproken. Dat vind ik een goede zaak.

Naast de focus van het kwantitatieve is er intussen natuurlijk ook meer aandacht voor het kwalitatieve van de opleiding, en dat uiteraard om stopzettingen in de mate van het mogelijke te voorkomen. Er zullen altijd stopzettingen zijn. Dat is inherent aan het feit dat we via de IBO kansen willen geven aan werkzoekenden die daar zonder die IBO normaal niet voor in aanmerking kwamen. Ik wil er ook op wijzen dat het geen tewerkstellingsmaatregel is, maar een springplank om mensen aan een job te helpen die ze zonder die springplank niet zouden bereiken.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Minister, u zegt dat er wel opvolging is na zes en twaalf maanden. Ik had bericht gekregen dat de VDAB enkel de tewerkstelling onmiddellijk na het beëindigen van de IBO volgt. De afwijkingsmogelijkheden pasten in een ruimer afsprakenkader. Ik lees hier in punt 6 van dat afsprakenkader: nazorgplan door de VDAB indien IBO niet gevolgd wordt door een aanwerving. Ik veronderstel dat het niet gaat om een contract van bepaalde duur, maar om een duurzame tewerkstelling. Want daar staat nog bij: met duurzame inschakeling als doel. Ik dring er dan ook op aan om dat opleidingsinstrument te gebruiken als een opstap, niet alleen naar een tijdelijke betrekking, maar naar een definitieve betrekking. Er wordt ook gezegd dat dit eigenlijk gekoppeld is aan de tewerkstellingsmaatregel voor 50+. Dat zou een discussie zijn binnen de SERV waarbij men zegt dat de werkgevers niet akkoord zouden gaan met de duurzaamheid van die IBO-contracten, tenzij men aanvaardt dat die 50+ ook voor de uitzendkantoren zou worden betaald. Het zou jammer zijn indien men die zaken zou koppelen.

Minister Philippe Muyters: Men volgt het onmiddellijk nadien individueel op. Collectief wordt iedereen bevestigd na zes en twaalf maanden. Als ik dan zie dat na zes maanden 90 procent nog altijd aan het werk is en na een jaar nog 87 procent, dan heb ik de indruk dat het voor de meeste mensen die de IBO afronden, tot een duurzame tewerkstelling leidt. Als iemand een nieuwe IBO aangaat, wordt het verleden van de IBO's altijd bekeken om misbruiken te voorkomen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de RVA-cijfers met betrekking tot de activering van langdurig werklozen - 1163 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Minister, volgens recente cijfers van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA) levert 53,2 procent werklozen voldoende inspanningen om een

job te vinden. Het zijn de slechtste cijfers in vijf jaar en het is het op een na slechtste resultaat sinds de start van de activeringsprocedure tien jaar geleden. Sinds 2010 daalt het percentage trouwens stelselmatig.

De procedure bij de RVA is genoegzaam bekend. Na 21 maanden – 15 maanden indien de werkloze jonger is dan 25 jaar – wordt de werkzoekende uitgenodigd voor een eerste gesprek waarbij zijn inspanningen van de laatste 12 maanden worden geëvalueerd. Krijgt de werkzoekende een voldoende, dan wordt hij 16 maanden later opnieuw uitgenodigd.

In 2013 werden over heel het land 170.141 werklozen voor een dergelijk eerste gesprek uitgenodigd. Slechts 50,2 procent kreeg een positieve evaluatie. Voor de andere helft waarvan de inspanningen negatief werden beoordeeld, werd een actieplan opgesteld voor de volgende 4 maanden waarna een nieuw gesprek met de RVA volgde. Gedurende die 4 maanden wordt bijvoorbeeld verwacht dat men minstens wekelijks contact heeft met de VDAB.

Opvallend is dat na die periode van vier maanden actie ook nog slechts 61,2 procent van de werkzoekenden een positieve evaluatie krijgt. Bijna 40 procent kreeg dus een negatieve beoordeling waarna een strikter actieplan wordt opgesteld en de uitkering wordt geschorst of verminderd.

Vorig jaar legde de RVA 17.140 sancties op wat een stijging is met 10 procent in vergelijking met 2012. Na een derde gesprek, na de periode van het actieplan-bis, kan de werkloze zijn uitkering verliezen na een negatieve evaluatie. Dat was het geval voor zo'n 3297 werklozen of in iets minder dan de helft van de gevallen.

De rol van de VDAB in dit verhaal is uiteraard niet onbelangrijk. De heer Leroy, gedelegeerd bestuurder van de VDAB, herhaalde in een reactie op deze cijfers, terecht, de vele inspanningen die de VDAB al levert via beroepsopleidingen en trajectbegeleiding. Hij wijst er ook op dat de cijfers voor Vlaanderen alleen wellicht positiever zouden uitvallen. Aangezien het percentage dat werd meegedeeld door de RVA toch bijna hallucinant hoog is, wil ik u toch een aantal vragen stellen.

Gezien het hoge aantal negatieve evaluaties na de verschillende actieplannen die de RVA opstelt voor langdurig werklozen waarbij de arbeidsbemiddelaar een belangrijke rol krijgt toebedeeld, vraag ik me af of de begeleiding van werklozen met dit profiel door de VDAB wel voldoende op maat is. Bent u van mening dat dit het geval is? Indien niet, bent u van mening dat een bijsturing van de begeleiding door de VDAB in deze gevallen noodzakelijk is? Denkt u dat de rol van de VDAB binnen de uitwerking van dergelijke activeringsplannen nog moet worden uitgebreid of gewijzigd? Deelt u de mening van de heer Leroy dat in Vlaanderen de begeleiding van langdurig werklozen die worden geconfronteerd met een activeringsplan tot betere resultaten leidt dan uit de nationale cijfers blijkt?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Fournier, ik wil even, als ik mag, kort stilstaan bij de cijfers. De cijfers waarnaar u verwijst, zijn cijfers op het niveau van België voor het jaar 2013. Ik moet een kleine correctie maken. In 2013 heeft de RVA 107.141 gesprekken gevoerd en niet 170.141. Het ging om 72.757 eerste gesprekken, 28.157 tweede gesprekken en 6227 derde gesprekken.

Bij een negatieve evaluatie van het eerste gesprek stelt de RVA, zoals u zei, een actieplan op. Pas bij een negatieve evaluatie van het tweede gesprek kan worden overgegaan tot een sanctie. Ook als het gaat om de 3297 werklozen die door een schorsing getroffen werden, betreft dat een cijfer op Belgisch niveau. Voor Vlaanderen werden in 2013 922 werklozen uitgesloten.

Een negatieve evaluatie op het eerste gesprek, en dat is belangrijk voor mij, betekent niet dat de werkloze niet actief naar werk zoekt. Het kan immers zijn dat de RVA wil dat de werkloze meer contact heeft met de begeleider van de VDAB, dat de RVA vindt dat de werkloze een activakaart dient aan te vragen of dat de RVA vindt dat de werkloze op een andere manier

dient te solliciteren dan hij tot op heden heeft gedaan. Soms is er ook een verschil in interpretatie over voldoende actie nemen tussen de RVA en de VDAB, wat kan leiden tot een actieplan van de RVA, ondanks reeds uitgevoerde VDAB-acties.

Een belangrijk verschil van aanpak in Vlaanderen in vergelijking met de andere gewesten is dat de VDAB nooit preventief heeft gewerkt. Daarmee wil ik zeggen dat de VDAB nooit werkzoekenden contacteert om nog snel een traject of opleiding op te starten, omdat er een verwittigingsbrief van de RVA komt. Het sluitend maatpak gaat uit van de ondersteuningsnood van een werkzoekende en dus van wat een werkzoekende nodig heeft om gepast werk te vinden. Het punt is niet om te voldoen aan een louter formeel iets dat het gesprek is met de RVA. De VDAB stuurt werkzoekenden ook nooit pro forma op sollicitatiegesprek naar werkgevers, zonder dat er echt passende vacatures zijn, gewoon om aan te tonen dat ze op zoek zijn naar werk. Werkgevers hebben daar geen boodschap aan. Op lange termijn is dat volgens mij een nefaste manier van werken. De VDAB heeft wel een begeleiding opgestart met de werkzoekenden die zich in opdracht van de RVA dienden aan te melden bij de VDAB.

Er zijn nog andere redenen dat een deel van de werkzoekenden moeilijk bereikt wordt door de VDAB. Enkele percentages zijn bij de VDAB niet gekend als werkzoekend. Dat gaat vaak om mensen die gedurende een periode een vrijstelling hadden, om sociale redenen of zo, en zich daarna niet opnieuw inschreven. Sommige werkzoekenden zijn niet bereikbaar. Daar is natuurlijk wel transmissie over. Er zijn ook administratieve redenen. Soms betwist men de noodzaak om beschikbaar te zijn, bijvoorbeeld werkzoekenden met een werkloosheidsuitkering maar met een lopende rechtszaak tegen het RIZIV. Ten slotte zijn er werkzoekenden die menen dat ze zelfredzaam zijn en geen hulp nodig hebben, maar uiteindelijk toch niet aan werk geraken.

Ik zeg nog even iets over wat Fons Leroy heeft gezegd. Ik heb begrepen dat hij aan een journalist heeft gezegd dat de VDAB veel meer inspanningen levert dan wat blijkt uit de cijfers van DISPO bij de RVA. De rest was volgens Fons Leroy vrije interpretatie van de journalist in kwestie.

Ik geef een laatste voorbeeld om het verschil tussen de RVA-cijfers en de VDAB in de praktijk te illustreren. Uit evaluatieonderzoek blijkt dat van alle door de RVA verwittigde werkzoekenden in Vlaanderen in 2011 77 procent had deelgenomen aan een begeleidings- of vormingsactiviteit van de VDAB. Uit dat onderzoek bleek ook dat in 2012 van alle verwittigde werkzoekenden in Vlaanderen 70 procent uitstroomde uit de werkloosheid. De RVA-cijfers zeggen dus weinig of niets over de begeleiding door de VDAB.

Eerlijk gezegd, en de heer Van den Heuvel zou blij zijn als hij hier was, denk ik dat wat in de zesde staatshervorming is afgesproken een goede zaak is. De facilitatoren komen over naar de regio's. Daardoor zullen in de toekomst enkel de regio's een activeringsplan kunnen opstellen. Daarmee kunnen we een aantal opmerkingen en bedenkingen die ik nu maak in de toekomst uitsluiten. Vooral zal er dubbel werk worden vermeden. Er is een groot verschil tussen het activeringsplan dat werkelijk door de VDAB wordt toegepast en het meer formele dat de RVA oplegt.

Mevrouw Martine Fournier: Dank u, minister, voor uw uitgebreid antwoord. Ik eindig met uw opmerking dat de zesde staathervorming een goede zaak is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■